

Ekologia w wielkim mieście

POLSKI KLUB EKOLOGICZNY KOŁO MIEJSKIE W GLIWICACH

numer 6/2011-2012

listopad 2011- styczeń 2012

Rolnictwo przemysłowe - zagrożenie dla człowieka i środowiska

Aleksandra Józewicz

Produkcja rolna to jedna z najważniejszych gałęzi gospodarki, która od lat ulega ciągłym przemianom. Nad kształtem obecnej i przyszłej polityki rolnej Unii Europejskiej dyskutowali uczestnicy dwóch międzynarodowych konferencji, zorganizowanych przez Polski Klub Ekologiczny.

Pierwsza konferencja, zorganizowana we współpracy z Zielonym Instytutem, dotyczyła kształtu Wspólnej Polityki Rolnej po roku 2013. Celem konferencji było wypracowanie stanowiska organizacji pozarządowych wobec planów reformy WPR. Mechanizmy, które początkowo miały przeciwdziałać niedostatecznej produkcji rolnej w Europie i wsparciu rozwoju rolnictwa, doprowadziły do niebezpiecznych zmian w strukturze rolnictwa. Intensywna, przemysłowa produkcja rolna powoduje nieodwracalne zmiany w środowisku naturalnym i społeczeństwie. Zanik bioróżnorodności, zanieczyszczenie wód, erozja gleb to tylko wybrane problemy środowiskowe związane z przemysłową produkcją żywności. Zanik rodzinnych, niedużych gospodarstw, prowadzonych z poszanowaniem tradycji i dobrej praktyki rolnej to zjawisko powszechne w Europie. Tym bardziej potrzebne jest zdecydowane przeciwdziałanie temu zjawisku. Z systemu dopłat do rolnictwa, z którym mamy obec-

nie do czynienia, najbardziej korzystają właściciele olbrzymich, przemysłowych gospodarstw rolnych. Stanowisko wypracowane przez organizacje pozarządowe zawiera trzy podstawowe zagadnienia: opłacalność produkcji żywności, zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi i działania na rzecz klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialnych. Tekst stanowiska znajduje się na naszej stronie internetowej.

Druga konferencja została zorganizowana we współpracy z Francuskim Komitetem na Rzecz Solidarności Międzynarodowej, Polską Zieloną Siecią i Społecznym Instytutem Ekologicznym. W konferencji pt. „Światowy kryzys żywnościowy” uczestniczyli między innymi: ambasador Luksemburga przy ONZ w Genewie Jean Feyder, przedstawiciele Parlamentu Europejskiego: Gabriele Zimmer i Janusz Wojciechowski, Andrzej Gąsowski – I Radca w Wydziale Rolnictwa i Rybactwa Stałego Przedstawicielstwa RP przy UE w Brukseli, Senator RP – Jerzy Chrościkowski, Sebastien Bainville – pracownik naukowy SupAgro, Mute Schimpf z Friends of the Earth Europe, działacze organizacji rolniczych z Afryki – Nadjirou Sall i Leopold Lokossou i Polski – Mieczysław Babalski oraz przedstawiciele europejskich organizacji pozarządowych. Tematyka konferencji dotyczyła skutków WPR

i innych polityk europejskich na sytuację krajów Globalnego Południa. Dotowanie produkcji i eksportu przemysłowej żywności powoduje negatywne zjawiska w krajach rozwijających się. Obecnie mamy do czynienia z olbrzymią dysproporcją sił – z jednej strony mechanizmy wsparcia produkcji rolnej oraz handlu, wypracowywane przez ponad pół wieku w Europie, ale także „wielcy gracze” jak Stany Zjednoczone, Brazylia, Argentyna – z drugiej strony – słabe, niestabilne gospodarki państw rozwijających się, które nie utworzyły do tej pory skutecznych mechanizmów wspierających rodzimą produkcję i dystrybucję żywności. Sytuację pogarsza jeszcze kryzys gospodarczy, który wyzwala narodowy egoizm. Na arenie międzynarodowej pojawiają się hasła ograniczenia zaangażowania UE w pomoc dla krajów Globalnego Południa. Podczas konferencji poruszono także kwestię bezpieczeństwa żywnościowego samej Unii Europejskiej, która musi importować pasze dla zwierząt utrzymywanych w przemysłowych hodowlach.

Obie konferencje cieszyły się dużą frekwencją i zainteresowaniem ze strony uczestników, a dzięki udziałowi przedstawicieli Parlamentu Europejskiego i Senatu głos organizacji pozarządowych był słyszalny wśród decydentów.

W tym numerze:

Niska emisja - wysokie koszty	2
EKOAKTYWNI 2011	3
Podróże krajoznawcze do krajiny dębów i kwitnących rododendronów	3
PRZYJDŹ DO NAS, DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ, ZACZNIJ DZIAŁAĆ!	4

Fot. FoEE
Rolnictwo przemysłowe

Ekologia w wielkim mieście

Niska emisja - wysokie koszty

Halina Stolarczyk

Zima coraz bardziej daje o sobie znać. I chociaż czasami tylko prószy śnieg, który przy zmiennych stanach pogody zaraz się stopi, coraz niższe temperatury powietrza nie pozwalają nam zapomnieć jaką porę roku teraz mamy. Wszechobecne zimno zmusza nas do większego ogrzewania mieszkań, wszak już sama nazwa „ognika domowego” nakazuje, by było w nim ciepło i przytulnie.

Tak, ale jakim kosztem?

Bardzo często okres grzewczy wykorzystujemy do załatwiania dwóch spraw za jednym razem. Po pierwsze wrzucając do paleniska śmieci (kubeczki po jogurcie, butelki plastikowe, czy lakierowany fragment starego mebla), oddalając tym samym konieczność wychodzenia z domu na mróz. Po drugie spalając śmieci wydaje nam się, że zaoszczędzimy kilka groszy na drogim węglu, który wykorzystujemy do ogrzania mieszkania. Jednym słowem, nie ważne czym palimy, ważne, aby było ciepło. Niestety przeświadczenie, że spalanie śmieci jest łatwym sposobem na wiele problemów domowych jest bardzo złudne i nierozsądne. Problemy się wtedy dopiero zaczynają, a odczuwamy je w domu i na ulicy.

Nie zawsze również zdajemy sobie sprawę kupując

i ogrzewając mieszkania węglem niskiej jakości. To paliwo ma dużą domieszkę siarki, popiołu i mułu węglowego i przy spalaniu uwalniają się trujące substancje. Na dodatek taki węgiel jest niskokaloryczny, nie daje dużo ciepła i trzeba palić go więcej. Pył i dym pochodzący ze spalania gorszej jakości węgla i śmieci w palenisku domowym jest bardziej toksyczny od pyłu i dymu pochodzącego ze spalania w fabrykach czy lokalnych ciepłowniach. Dzieje się tak dlatego, że temperatura osiągnięta w domowych piecach jest za niska, aby wszystko dokładnie spalić. Natomiast niskie kominy na domach powodują, że wypuszczane zanieczyszczenia rozprzestrzeniają się po najbliższej okolicy. Dla porównania, miejskie spalarnie śmieci mają tak wysoką temperaturę spalania, że np. styropian zmienia się w nich w wodę i dwutlenek węgla a ich kominy są dużo wyższe od tych domowych i emitowane zanieczyszczenia są rozpraszane na dużych wysokościach. Kumulowane zanieczyszczenia w okresie grzewczym i zanieczyszczenia komunikacyjne są szczególnie odczuwane przy niesprzyjających warunkach atmosferycznych takich jak: niskie temperatury powietrza, słabe wiatry, częste inwer-

sje temperatury. Sprzyja to gromadzeniu się zanieczyszczeń w przyziemnej części atmosfery. To właśnie wtedy wychodząc na ulicę odczuwamy drażniący „smród” powodujący drapanie w gardle i łzawienie oczu. To znane nam objawy podrażnień wywołanych kontaktem z dymem i pyłem pochodzącym z domowych palenisk. Znajdujące się w dymie i pyłe między innymi tlenki węgla, siarki, dioksyny i rakotwórcze furany powstające podczas spalania tworzyw sztucznych zabijają powoli, ale bardzo skutecznie. Uszkadzają nasze narządy wewnętrzne, są przyczyną zmian skórnych, uciążliwych alergii, niedotlenienia organizmu (u niemowląt), powodują mutacje materiału genetycznego, uszkadzają szpik kostny, wpływają deformując na płód matki.

Czy możemy to zmienić?

Aby zmniejszyć szkodliwość problemu należy dostosować się do poniższych zaleceń:

- nie palić śmieci, rozmawiać o problemie spalania śmieci z rodziną, sąsiadami, znajomymi, uświadamiać jak groźny jest to problem;
- zwracać uwagę na jakość kupowanego węgla;
- wymienić stary kocioł węglowy na nowoczesną instalację grzewczą, a tym samym zadbać o zdrowie i środowisko.

Fot. A. Józewicz

EKOAKTYWNI 2011

Miło nam poinformować, że nasza organizacja została wyróżniona w konkursie organizowanym przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - EkoAktywni 2011. Cieszymy się, że nasza działalność jest zauważalna i doceniana - to już trzecie wyróżnienie dla Polskiego Klubu Ekologicznego.

Konkurs odbył się po raz czwarty, a przeznaczony jest dla organizacji, które prowadzą działania o zasięgu regionalnym i ponadregionalnym, realizując programy z zakresu edukacji ekologicznej, ochrony przyrody, profilaktyki zdrowotnej dzieci z terenów, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska. [AJ]

Podróże krajoznawcze do krainy dębów i kwitnących rododendronów

Barbara Migurska

Polski Klub Ekologiczny Koło Miejskie w Gliwicach uzyskało dotację Miasta Gliwice na realizację zadań publicznych w dziedzinie turystyki i krajoznawstwa.

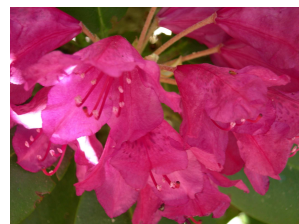
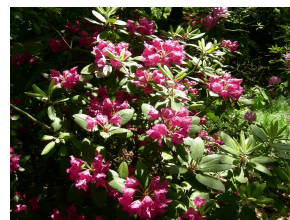
Dotacja umożliwia kontynuację cyklu wyjazdów edukacyjnych rozpoczętych w 2011r. w ramach projektu „Ekologia w wielkim mieście”, których celem było poznanie śląskich rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i obszarów Natura 2000. Mieszkańcy Gliwic odwiedzili wtedy aż 16 takich obiektów w różnych częściach województwa śląskiego. Na ten rok zaplanowano kolejne dwa wyjazdy i zwiedzanie nowych ciekawych miejsc - arboretów, czyli ogrodów dendrologicznych: Wojstawice w województwie dolnośląskim i Arboretum Bramy Morawskiej w lesie Obora na terenie Raciborza w województwie śląskim.

Arboretum Wojstawice zostało założone w 1880r. Znane jest z bogatej kolekcji rododendronów i azalii, które kwitną bogato pod koniec maja, kiedy planuje się wyjazd edukacyjny gliwiczanie. Miejscowość Wojstawice to przysiółek historycznego miasta Niemcza z licznymi zabytkami. Arboretum Bramy Morawskiej w Raciborzu zajmuje cały obszar Lasu Obora i położone jest na południowo - zachodnim krańcu Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich. Na terenie lasu znajduje

się zagospodarowany i ogrodzony właściwy ogród dendrologiczny, gdzie umieszczono kolekcje roślin oraz pozostały obszar o charakterze przyrodniczo-krajobrazowym z fragmentami naturalnej przyrody. Gatunkami dominującymi w lesie są: sosna zwyczajna, świerk pospolity oraz dąb szypułkowy. Na obszarze lasu znajduje się 5-hektarowy obszar, na którym rosną 160-letnie sosny i dęby, lipy i świerki oraz ponad 100-letnie lipy i graby. Na terenie Obory występują rośliny podlegające ochronie, m.in. skrzyp olbrzymi, wawrzynek wilczełyko, bluszcz pospolity, kalina koralowa, storczyk męski. Oprócz lasu, gliwiczanie poznają Racibórz, kolejne historyczne miasto, leżące nad Odrą na skrzyżowaniu szlaków z Czech i Moraw do Krakowa, na Ruś i na Śląsk.

Wyjazdy zaplanowano na maj i czerwiec, ale przedtem zostanie zorganizowany wykład otwarty dla mieszkańców Gliwic, wprowadzający do tematyki arboretów. Pracownik naukowy ze Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Mikołowie objaśni słuchaczom znaczenie i zasady zakładania oraz prowadzenia arboretów.

Informację o terminie wykładu zamieścimy na naszej stronie internetowej.

Rododendrony
Fot. A. Józewicz

Uznając prawo każdej osoby ludzkiej do życia w czystym i zdrowym środowisku za jedną z podstaw godnego życia oraz stojąc na stanowisku pełnego poszanowania integralności natury i zachodzących w niej zjawisk, Klub wyznacza sobie misję ratowania i poprawy stanu środowiska, ochrony przyrody oraz życia i zdrowia człowieka.

Polski Klub Ekologiczny
Koło Miejskie w Gliwicach

POLSKI KLUB EKOLOGICZNY KOŁO MIEJSKIE W GLIWICACH

ul. Ziemowita 1
III piętro
skr. poczt. 489
44-100 Gliwice
www.pkegliwice.pl
Tel./ Faks: 32 231 85 91
E-mail: biuro@pkegliwice.pl

Redakcja:
Aleksandra Józewicz

Cele działania Klubu są następujące:

- *uznanie zrównoważonego rozwoju jako podstawy polityki społeczno-gospodarczej państwa,*
- *ochrona środowiska, w tym ekologia rozumiana jako ochrona zwierząt, roślin i ochrona całego dziedzictwa przyrodniczego,*
- *ochrona krajobrazu naturalnego i dziedzictwa kulturowego,*
- *kształtowanie w społeczeństwie świadomości, że jakość życia zależy od racjonalnego gospodarowania zasobami naturalnymi i zachowania równowagi między środowiskiem a rozwojem cywilizacji,*
- *powszechna edukacja ekologiczna.*

**Przyjdź do nas, dowiedz się
więcej, zacznij działać
w organizacji pozarządowej,
jeśli:**

- stan środowiska nie jest Ci obojętny,
- zastanawiasz się, co możesz zrobić, żeby było lepiej,
- jesteś osobą, która chętnie angażuje się w działania,
- chcesz poznać ludzi, którzy myślą podobnie.

www.pkegliwice.pl

Biuletyn powstał w ramach projektu „Ekologia w wielkim mieście”, finansowanego ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

